

# Noc Gedeónova

Boží vysvobození (požehnání) začíná  
nočním zničením model ve vlastním domě

Text: Soudců 6,1-27(32) | Matouš 6,24 | 2K 6,14-18 | Ř 12,1-2

---

## Čtení před modlitbou – Žalm 37 (SNC)

*Žalm Davidův.*

*Nevzrušuj se kvůli darebákům, nezávid' podlým jejich úspěchy.  
Padnou v mžiku jak pod kosou tráva, jak bylina v žáru rychle uvadnou,*

*Ty doufej v Hospodina a čiň dobro,  
drž se své země, věrnost zachovej.*

*Své blaho hledej jenom v Hospodinu,  
nad pomyšlení tvé prosby naplní.*

*Svěř svou cestu Bohu, doufej v něho,  
uvidíš, jak dobře všechno zařídí.  
Tvoje spravedlnost zazáří jak světlo,  
tvoje nevina jak slunce v poledne.*

## První čtení – 2K 6,14-18 (ČEP)

*Nedejte se zapřáhnout do cizího jha spolu s nevěřícími! Co má společného spravedlnost s nepravostí? A jaké spolužití světla s temnotou? Jaký souzvuk Krista s Belíálem? Jaký podíl věřícího s nevěřícím? Jaké spojení chrámu Božího s modlami? My jsme přece chrám Boha živého. Jak řekl Bůh: 'Budu přebývat a procházet se mezi nimi, budu jejich Bohem a oni budou mým lidem.' A proto 'vyjděte z jejich středu a oddělte se', praví Hospodina 'ničeho nečistého se nedotýkejte, a já vás přijmu' a 'budu vám Otcem a vy budete mými syny a dcerami, praví Hospodin zástupů'.*

## Druhé čtení – Matouš 6,24

*Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Neboť jednoho bude nenávidět a druhého milovat, k jednomu se přidá a druhým potom pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i majetku.*

## Kázání – Noc Gedeónova

Boží slovo, které bude základem dnešního kázání, nás dnes (již poosmé) zavede do jedné ze starozákonních nocí. Jestli byl poslední noční příběh poměrně „akční“, pak nejinak tomu v dnešním příběhu Soudce Gedeóna.

### Čtení biblického textu – Sd 6,1-32 (ČEP)

*Synové Izraele se dále dopouštěli toho, co je zlé v Hospodinových očích. Proto je Hospodin vydal na sedm let do rukou Midjanců... 11 I přišel Hospodinův posel a posadil se v Ofře pod posvátným stromem, který náležel Jóášovi Abiézerskému; jeho syn Gedeón mlátil pšenici v lisu, aby s ní utekl před Midjanci. 12 Hospodinův posel se mu ukázal a oslovil jej: "Hospodin s tebou, udatný bohatýře!" 13 Gedeón mu odpověděl: "Dovol, můj pane, je-li s námi Hospodin, proč nás tohle všechno potkává? Kde jsou všechny jeho podivuhodné činy, o nichž nám vypravovali naši otcové? Říkali: »Což nás Hospodin nevyvedl z Egypta?« Ale teď nás Hospodin zavrhl a vydal do rukou Midjanců." 14 Hospodin se k němu obrátil a pravil: "Jdi v této své síle a vysvobodíš Izraele z rukou Midjanců. Hle, já tě posílám."*

*25 Té noci mu Hospodin poručil: "Vezmi býčka, který patří tvému otci, toho druhého býka, sedmiletého. Zboříš Baalův oltář, který patří tvému otci, a skácíš posvátný kůl, který je u něho. 26 Pak zbuduješ podle řádu na vrcholu tohoto kopce oltář Hospodinu, svému Bohu, vezmeš toho druhého býka a budeš jej obětovat jako zápalnou oběť na dříví z posvátného kůlu, který jsi skácel." 27 Gedeón přibral deset mužů ze svých služebníků a vykonal, k čemu jej vyzval Hospodin. Protože se však bál domu svého otce a mužů města, nevykonal to ve dne, nýbrž v noci.*

# 1. Rámec nočního příběhu – zachraňující Hospodin

Noční výpad soudce Gedeóna proti pohanským oltářům a modlám, které patřily k tradici domu jeho otce, je tím, na co se dnes chci soustředit.

Nejprve je však dobré povědět, že *celý příběh je zarámován Božím rozhodnutím pomoci úpícímu lidu. Bez Božího milostivého jednání by tento příběh neexistoval.* Trpící Boží lid v krutých nájezdech Midjanců nepoznal Hospodinovy tresty. *Ani slova proroka, kterého poslal Hospodin s upozorněním a vysvětlením toho, co se děje, nepomohla. Přesto se Hospodin rozhodl lidu pomoci a zbavit ho agresorů – z milosti, z ničeho jiného.* To je základní rámec, do kterého spadá vyvolení soudce Gedeóna jako toho, kdo lid zbaví útlaku Midjanců.

*Boží záchrana skrze tohoto soudce ovšem začíná u něj doma. Nejprve si musí udělat pořádek na svém dvorečku, aby mohl sloužit v Hospodinových službách celému lidu.*

## 2. Špatná teologie vede ke špatné praxi

Když v úvodu Sd 6 čteme o tom, že se „*Synové Izraele se dále dopouštěli toho, co je zlé v Hospodinových očích*“, pak *tou základní věcí, která spadala do této kategorie, byla (boho)služba místním pohanským bohům plodnosti.* Uctívání a oběti bohům bouře, deště, vody, a tedy i úrody bylo připojeno ke službě Hospodinu. *Obojí bylo v životě Izraelců vedle sebe – Hospodin i Baal.*

*Jak je možné, že se něco takového mohlo stát, když Desatero – a celá Tóra – jasně říká: „Nebudeš mít jiné bohy přede mnou (vedle mě, mimo mě)...“?* Možná jste si také kladli při čtení příběhů Božího lidu v knihách Jozue a Soudců otázku: Jak se to mohlo stát, když nařízení bylo přece tak jasné.

**Boží slovo nám na tuto otázku přímo neodpovídá** – prostě konstatuje, že se tak dělo – a opakovaně! Přesto se však zdá, že otázka je tak palčivá, že se i **starozákonní badatelé snaží hledat odpověď**. Výsledky jejich bádání jsou zajímavé a dosti poučné<sup>1</sup>:

**Boží lid má za sebou** vysvobození z Egypta skrze rozdělené Rudé moře, má za sebou **zkušenosti s Hospodinem jako bojovníkem** s nepřáteli svého lidu. Boží lid má za sebou zkušenost s Hospodinem, který jej vychovával na cestě pouští. Má za sebou přechod rozděleným Jordánem do zaslíbené země, zázračné zboření hradeb města Jericha a další vítězství v zaslíbené zemi, kterou začíná obsazovat.

**Do zaslíbené země vstupuje s obrazem Hospodina bojovníka** – který je vyvedl z otroctví a bojoval za ně. Došli do zaslíbené země s jasným vědomím, že **Hospodin je Bohem pouště**, Bohem kritických situací.

**Nyní se však život Izraelců mění**. Z putujících se začali stávat zemědělci. Jejich životní styl se změnil. A jak se tak **začali Izraelci adaptovat na usedlý způsob života**, začali se setkávat se zavedenou představou místního obyvatelstva ohledně zemědělského způsobu života. Už nepotřebovali Boha (Hospodina) bojovníka, nýbrž boha plodnosti. A ejhle, takový zde byl: **místní bůh Baal a Aštarta** – bohové plodnosti; bohové, kteří zajišťují prosperitu.

**A tady se začalo rodit přesvědčení, že zatímco Hospodin je Bohem pouště**, Bohem bitev a Bohem síly (moci), **Baal je bohem odpovědným za nyní běžnější problémy denního života**, jako jsou déšť a úroda. **A tak Izraelci integrovali do svého života zvyklosti svého okolí**,

---

<sup>1</sup> <http://www.crivoice.org/baal.html>

*zatímco sloužili Hospodinu, který je vyvedl z egyptského otroctví.*

Kdybychom nějakým jednoduchým způsobem měli definovat důvod toho, proč se Izraelci v zaslíbené zemi dopouštěli toho, co je zlé v Hospodinových očích, pak to *byla špatná teologie*. Pod vlivem místních zvyklostí si *vytvořili falešný obraz Hospodina*. Rezervovali si ho pro určité životní situace a pro jiné měli jiná řešení, jiné bohy, jiné jistoty, jiné uctívání.

Je až děsivé, *jak si my lidé dokážeme pod vlivem určitých okolností přizpůsobit obraz Boha* tak, aby se nám hodil do našeho způsobu života. A přitom ani netušíme, že se *takto do lidského života dostávají vedle uctívání Hospodina modly*. Najednou je přijatelné i to, co by jinak přijatelné vůbec nemělo být. *Toto, myslím, se děje dodnes* a starý Izrael nám má být zrcadlem, do něhož je třeba nahlédnout. *Špatná teologie je úrodnou půdou pro růst model.*

### 3. Vysvoboditel Gedeón – nejprve pokání

Než *Bohem povoláný Soudce Gedeón* vysvobodí lid z područí Midjánských utlačovatelů, *musel udělat pořádek doma*: Modly nemají v Izraeli co hledat. Je potřeba je odstranit. Gedeón se bál kácet modly přes den. Je otázkou, zdali toto rozhodnutí hodnotit pozitivně či negativně jako zbabělost. Pozitivně viděno mohl zvažovat, že by mu přes den mohli v kácení a boření (za)bránit. V noci měl více klidu na práci. Ráno se stejně všichni dozvědí, co se stalo a pravděpodobně se dozvědí také to, kdo za tím stojí.

*Noc není dobou, kdy se koná jen to, co je zlé* (viz Jan 3,19-21). Jsou chvíle, kdy je potřeba i dobré konat moudře. Zboření Baalova oltáře a pokácení posvátného kůlu, to byla obrovská

opovázlivost, a také změna - *taková změna, že ji můžeme směle nazvat pokáním*. Rozhodnutí zbořit životní modlu, falešnou životní představu, ke které se upínám - *to je pokání a nikdy není jednoduché*. Vždy je to bolestný proces. *Snad i proto bývají noci časem pokání*, časem mnohých rozhodnutí, v nichž se zříkáme našich model a falešných jistot.

## 4. A co my?

*Jaká je naše - moje - současnost?* Jako žili Izraelité ve své době v nějaké společnosti, a ta jim byla v mnohém osidlem, tak je tomu i s námi dnes. Jaké je naše doba - jací bohové „plodnosti“ jsou uctíváni dnes? *Prof. Pavel Hošek* se na loňské kazatelské konferenci pokusil o charakteristiku současnosti takto:

Odmítl myšlenku, že český národ je ateistický - ateismus je totiž nudný. *Dnešní doba je dobou spirituální*. A dokládal to tím, *že skutečnosti jako* koketování s tajemnem, věštění, uzdravování, horoskopy, zájem o duchovní literaturu především východních náboženství, to všechno je *na vzestupu*.

Také pověděl, že současná obecná spiritualita je *spiritualitou eintopfu* - jakéhosi guláše, který si sami mícháme. Dáváme do něj od každého něco. Anebo je to jako *vyzobávání rozinek*. Je to jako když pejsek s kočičkou pekli dort - zkazili si žaludek.

Postoj mnoha našich současníků definoval Pavel Hošek slovy o „*hravé experimentální zážitkové spiritualitě*.“ Spiritualita je dnes lákavé zboží - nese peníze (kameny, oleje, vikendy, literatura). Spiritualita je dnes dosti voňavá!

A také zábavná. Vede do kultury spotřeby a zábavy. Dnešní spiritualita je zajímavým rozptýlením. Je zážitková (a to láká)! ***Není to intelektuální strava, ale zážitek, co dnešní obecná spiritualita nabízí.***

Vždyť ***České nebe*** se za posledních 25 let nenaplnilo křesťanským Bohem, nýbrž ***bohem spotřeby a zábavy.***

***Ti, kdo dnes mají ohromný vliv (nejen u nás) a určují způsob myšlení a hodnoty,*** nejsou myslitelé, ale ***celebrity*** – ať už jsou to sportovci, herci, modelky, či jiné celebrity. Ony jsou sledovány, k nim mnozí vzhlíží. Celebritami přitom mohou být i „obyčejní“ ***youtubeři*** a jejich smysl postrádající videa, která ovšem „náctiletí“ považují za zábavná. Není těžké jim propadnout. Nechtějí nic sdělit, jen pobavit za každou cenu. Sociální sítě nás jako sopky zahrnují ***lávou zážitků pro zážitek*** (ostatně i proto máme TV kanál Mňau TV). Můžeme je sledovat doslova 24 hodin denně. Kolik tady najdeme dnešních model!?

Přeskočím-li ze světa mladší generace k těm starším: Kolik nekonečných seriálů ovlivňujících myšlení a vztahy dnes sledujeme? Jsou ***více než jenom odrazem života společnosti – oni ji vytvářejí!***

***V tomto prostředí žijeme, toto prostředí na nás působí*** a my do něho nějak zabudováváme obraz Hospodina a jeho zjevení v Pánu Ježíši Kristu. ***Jak? Jak budeme žít – Jak žijeme?*** Koho uctíváme a komu skutečně sloužíme vedle našeho Pána Ježíše Krista?

Zvláště bych chtěl z těch mnoha bohů, kteří nás obklopují, zmínit jednoho velice starého: mamon – majetek. Pavel Hošek říká, že...:

***„Konzumní materialismus je kompatibilní s evangelikálním křesťanstvím. Je možno být majetným a zároveň evangelikálním.“***

*Hospodin a Baal* (bůh materiální plodnosti) *zde stojí vedle sebe blíže, než bychom si mysleli*. Příběh Gedeónovy doby vůbec není dávným příběhem. Dodejme přitom, že je možné být bohatým, nepropadnout konzumnímu materialismu (žít vděčně, štedře a skromně) a být evangelikálním.

## 5. Závěr

Přiblížil jsem se k závěru dnešního zvěstování. Rád bych vypíchnul na závěr to, co mi vyvstává z dnešního biblického textu a zvěstování jako důležité:

- (1) *Jaký obraz Boha – jakou teologii – jsme si vytvořili a tvoříme?* Kam jsme Pána Boha do našeho světa zařadili? Nejsme v něm pomýlení?
- (2) *Co působí v mém životě obraz Boha, jak ho mám před sebou?* Kde a jací bohové se dostali do mého života? *Z čeho potřebuji činit pokání?*
- (3) *Hospodin* – jakkoli i nás vydává napospas důsledkům našeho upraveného obrazu Boha – *je stále milostivý*, posílá své slovo – své služebníky, svá vysvobození. Ve zvažování toho, co znamená kříž, prázdný hrob, život a Slovo Pána Ježíše Krista, začíná obnova a proměna naší mysli.

*Ty doufej v Hospodina a čiň dobro,  
drž se své země, věrnost zachovej.*

*Své blaho hledej jenom v Hospodinu,  
nad pomyšlení tvé prosby naplní.*

*Svěř svou cestu Bohu, doufej v něho,  
uvidíš, jak dobře všechno zařídí.  
Tvoje spravedlnost zazáří jak světlo,  
tvoje nevina jak slunce v poledne. (Žalm 37)*

